

Dr. Rojbin MEÇO

POSTMODERN FEMİNİZM VE QUEER TEORİ

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	V
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM POSTMODERN FEMİNİZMDEN QUEERE DOĞRU

1. POSTMODERNİZM TANIMI VE TARİHSEL GELİŞİMİ	18
1.1. Postmodern Yaklaşımlarda Öne Çıkan Özellikler	19
1.1.1. Modernizm Eleştirisi	20
1.1.2. Evrensellik Eleştirisi ve Temelcilik Karşıtlığı.....	27
1.1.3. Büyük Anlatılar Yerine Yerellik.....	30
1.1.4. Modern Özneye ilişkin Eleştiriler ve Postmodern Özne	32
1.1.5. Dil Oyunları	37
1.2. Postmodernizme Yönelik Eleştiriler	40
2. FEMİNİZMLER: FEMİNİST BİR ÖZNE OLARAK “KADIN”	46
2.1. Feminist Özne: “Kadın”	47
2.1.1. Aydınlanma Döneminin Özne Anlayışı.....	48
2.1.2. Nietzsche ve Modern Özne Eleştirisi.....	54
2.1.3. Feminist Teorilerde Modern Özne.....	58
2.1.3.1. Birinci Dalga Feminizm ve Yurttaşlık Hakkı	61
2.1.3.2. İkinci Dalga Feminizm ve Farklılık Hakları	65
2.1.3.3. Üçüncü Dalga Feminizm ve Kadın Kategorisindeki Değişimler.....	67
2.2. Feminist Öznenin Queer Eleştirisi	72

2.3. Feminist Özneye -Kadın Kategorisine- Dayanmayan Bir Feminizm Arayışı	78
3. POSTMODERN FEMİNİZM OLASILIĞI ÜZERİNE	84
3.1. Postmodern Feminizmin Tarihsel Arka Planı.....	85
3.2. Feminizmin Postmodern Eleştirisi	87
3.3. Postmodernizmin Feminist Eleştirisi	92
3.4. Postmodern Feminizm Olasılığına İlişkin Görüşler	98
3.4.1. Linda Singer, Benzetmelerle Postmodern Feminizm Değerlendirmesi	99
3.4.2. Seyla Benhabip, Postmodernizm ve Feminizm Arasındaki Koşullu İttifak.....	104
3.4.3. Linda Nicholson ve Nancy Fraser, Postmodern Feminizmin Eleştirel Kuramla İlişkisi	109
3.4.4. Susan J. Hekman, Postmodernizm ve Feminizmin Ortak Noktalar Üzerinden Birleşimi.....	113
3.4.5. Judith Butler, Postyapısalcılık ve Feminizm	115
3.5. Postmodern Feminist Teorilerin Öne Çıkan Özellikleri.....	117
4. QUEER TEORİNİN POSTMODERN FEMİNİST ÖGELERİ	125
4.1. Butler'da Postmodern Feminist Ögeler	125
4.2. Eve Kosofsky Sedgwick'te Postmodern Feminist Ögeler	136

İKİNCİ BÖLÜM

QUEER TEORİ: CİNSİYETİN TOPLUMSAL İNŞASI

1. TUHAFLIKTAN QUEER TEORİYE.....	144
1.1. Queer Kelimesinin Tanımı ve Kapsamı	145
1.2. Queer Hareketin Oluşumuna Neden Olan Olaylar ve Hareketin Türkiye'deki Durumu.....	148
1.3. Queerin Bir Teoriye Dönüşümü.....	160
2. CİNSELLİĞİN KİMLİK ÜZERİNDEN İNŞASI.....	168

2.1. Kimlik Kavramı	169
2.2. Kimliğin Oluşumuna İlişkin Teoriler	172
2.2.1. Psikososyal Kimlik Teorisi	172
2.2.2. Sosyal Kimlik Teorisi.....	176
2.2.3. Sosyal İnşa Teorisi.....	178
2.3. Foucault'nun Kimlik Anlayışı	181
2.4. Eşcinsel İlişkilerin Bir Cinsel Kimliğe Dönüşümü	186
3. EVE KOSOFSKY SEDGWICK VE DOLOBIN EPİSTEMOLOJİSİ	197
3.1. Dolap ve Homoseksüellik.....	201
3.2. Modern Söylemde Yer Alan İkilikler (Binarism)	211
4. JUDITH BUTLER VE CİNSİYET BELASI	216
4.1. Cinsiyetin/Toplumsal Cinsiyetin/Arzunun Özneleri	219
4.2. Butler'da Kimlik Kavramı	224
4.3. Yasak, Psikanaliz ve Heteroseksüel Matrisin Üretimi	228
4.4. Altüst Edici Bedensel Eylemler.....	235
5. QUEERE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER.....	245

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

HUKUKUN QUEER OKUMASI

1. Queer Hukuk Teorisi.....	257
1.1. Queer Hukuk Teorisinde Liberal Akımın Etkisi	259
1.2. Postmodern Akım Etkisindeki Queer Hukuk Teorisi.....	265
1.2.1. Postmodern Feminist Hukuk Teorisi.....	266
1.2.2. Cinsel Çeşitlilikleri Kapsayan Bir Şemsiye Terim Olarak Queer Hukuk Teorisi	271
1.2.3. Queerin Anti-Normatif Yapısına Vurgu ve Bir Metodoloji Olarak Kullanımı	278
1.2.4. Karşı-Normatif Bir Teori Olarak Queer	283
2. Hukuk Normlarını Queer Perspektifle Değerlendirme	290

2.1. Uluslararası Hukuk Kapsamında Yer Alan Sözleşmeler ve Yargı Organları.....	293
2.1.1. Birleşmiş Milletler Tarafından Yapılan Sözleşmelerin Queer Okuması	293
2.1.1.1. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi	295
2.1.1.2. İkiz Sözleşmeler.....	298
2.1.1.3. İnsan Hakları Komitesi Kararlarının Queer İncelemesi.....	302
2.1.1.4. Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi (CEDAW) ve CEDAW Komitesi Kararları	318
2.1.1.5. Yogyakarta İlkeleri	331
2.1.2. Bölgesel Nitelikli Sözleşmeler ve Yargı Organları.....	348
2.1.2.1. Avrupa Konseyi Bünyesinde İmzalanan Sözleşmeler ve Konseye Bağlı Organların Kararları.....	349
2.1.2.1.1. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Ek 12 Nolu Protokol.....	349
2.1.2.1.2. Avrupa Sosyal şartı ve Avrupa Sosyal Şartına Ek Protokol	352
2.1.2.1.3. Kadınlara Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi)...	361
2.1.2.1.4. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi.....	370
2.1.2.1.4.1. Trans Bireyler, Cinsiyet Uyum Süreci ve Tıbbi Operasyonlar ile İlgili AHİM Kararları	371
2.1.2.1.4.1.1. 2002 Yılı Öncesinde Vermiş olduğu kararlar	371
2.1.2.1.4.1.2. 2002 Yılı ve Sonrasında Vermiş olduğu kararlar	378
2.1.2.1.4.2. Homoseksüellik ve Homoseksüel Haklarına İlişkin Kararları	386
2.1.2.1.4.3. Mahkemenin İkili Cinsiyet Sistemi Dışında Bırakılan Bireylerin Aile Hayatına İlişkin Vermiş Olduğu Kararlar.....	392

2.1.2.2. Avrupa Birlięi	410
2.2. Ulusal Hukukta Queeri Arama: 1982 Anayasası ve Anayasa Mahkemesi Kararları	422
2.2.1. T.C. 1982 Anayasası	422
2.2.2. Anayasa Mahkemesi Kararları	425
SONUÇ	445
KAYNAKÇA	459